

Şuşa beynəlxalq tədbirlər ünvanına çevrilir

Azərbaycan işğal olunmuş torpaqlarını azad etməklə bölgədə yeni mərhələnin, geostrateji vəziyyətin yaranmasının da təməlini qoymuş oldu. Bu gün həmin ərazilərdə ölkə və beynəlxalq əhəmiyyətli layihələr reallaşdırılır, bərpa və quruculuq işləri həyata keçirilir. Beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi ilə erməni vəhşiliyi dünyaya real vəziyyətdə, maddi sübut şəklində təqdim olunur. Həmçinin, Azərbaycanın sülhə, sabit gələcəyə, inteqrasiyaya olan inamı nümayiş etdirilir. Ötən il iyunun 15-də Azərbaycanla Türkiyə arasında müttəfiqlik bəyannaməsinin imzalandığı Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa inkişaf etdikcə, beynəlxalq tədbirlər ünvanına çevrilir.

Bu ilin aprel ayında Şuşada Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi və ADA Universitetinin təşkilatçılığı ilə keçirilən "Cənubi Qafqaz: İnkişaf və əməkdaşlıq" mövzusunda beynəlxalq konfrans Azərbaycanın geosiyasi proseslərdə yeri və rolu baxımından yadda qalan oldu.

Konfransda dünyanın 20-dən çox ölkəsindən 50-yə yaxın xarici beyn mərkəzlərinin ekspertləri, tədqiqatçı-alimlər və media nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə təyyarə ilə Qarabağın hava qapısına -

Füzuli Beynəlxalq Hava Limanına gəlib aeroportla yaxından tanış olduqdan sonra rayonun ərazisində minaların zərərsizləşdirilməsi prosesini izləyiblər.

Azərbaycan Respublikasının MİNATƏMİZLƏMƏ Agentliyinin (ANAMA) nümayəndəsi Qabil Babayev qonaqları ərazidə aparılan işlərin gedişatı ilə bağlı məlumatlandırıb. Sonra qonaqlar Zəfər yolu ilə Şuşaya səfər ediblər. Konfransda açılış nitqi ilə çıxış edən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov Şuşanın son bir il ərzində müxtəlif önəmli tədbirlərə evsahibliyi etdiyini bildirib. Qeyd edib ki, bu cür tədbirlərin keçirilməsi regionun gələcək inkişafı və uzunmüddətli sülh üçün töhfədir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri

Bununla həm də dünya ictimaiyyəti işğal illərində ermənilərin törətdiyi vandalizm və barbarlığın şahidi olur

şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev çıxışında Şuşanın ölkəmiz üçün önəmli şəhər olduğunu bildirərək, Azərbaycan hökumətinin burada genişmiqyaslı infrastruktur layihələri həyata keçirdiyini qeyd edib. Bildirib ki, Azərbaycan tərəfi sülh prosesinin başlanılması məqsədilə ilkin addımlar atıb və sülhün bərqərar olması üçün işləri davam etdirir. O, həmçinin, Qarabağın işğaldan azad olunması ilə Azərbaycanın regionda yeni reallıq yaratdığını diqqətə çatdırıb.

(davamı 6-cı səhifədə)

Şuşa beynəlxalq tədbirlər ünvanına çevrilir

(əvvəl 1-ci səhifədə)

Sonra Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi, Birinci vitse-prezidentin köməkçisi Emin Hüseynov çıxış edərək deyib ki, Ermənistan tərəfi minalanmış ərazilərin xəritələrini Azərbaycana təqdim etməkdən hələ də boyun qaçırır. Təqdim etdikləri xəritələrdə qeyd olunan minaların yerlərinin doğruluğu isə 25 faiz təşkil edir. O, müharibənin başa çatdığı vaxtdan bu günədək 150-dən çox insanın minalara düşərək öldüyünü və əlil olduğunu bildirib.

Konfrans çərçivəsində "Şuşa - dirçəlişə gedən yol", "Əməkdaşlıq, imkanlar və çağırışlar" adlı panel müzakirələr də keçirilib. "Şuşa - dirçəlişə gedən yol" adlı paneldə Təhlükəsizlik və İnkişaf Siyasəti İnstitutunun direktoru Svante Kornel, Roma Sapienza Universitetinin professoru Hakan Yavuz və Priston Universitetinin Yaxın Şərq Tədqiqatları kafedrasının dosenti Maykl Reynolds iştirak ediblər. İştirakçılar postmüharibə dövründə quruculuq və bərpa prosesləri ilə bağlı müzakirələr aparıblar. Paneldə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin yenidən qurulmasına və gələcək rifahına kömək edəcək mühüm infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi ilə bağlı fikirlərini irəli sürüblər. Həmçinin, regionda davamlı sülhün təmin edilməsi, ənənəvi rəqabətin aradan qaldırılması və digər məsələlər müzakirə olunub. Bildirilib ki, Azərbaycanın Vətən müharibəsindən sonra regionda yaratdığı yeni reallıq ölkəmizin bölgədə sabitliyin qorunmasına, iqtisadi inkişafına təsir etməsinin göstəricisidir. Panel çərçivəsində Roma Sapienza Universitetinin tədqiqatçısı Daniel Pommier Vinçellinin Şuşa haqqında yazdığı kitabın təqdimatı da keçirilib. Tədbirdə çıxış edən müəllif qeyd edib ki, bu kitab nəşr olunduqdan sonra o, İtaliyada erməni icmasının nümayəndələri tərəfindən təzyiqlərə məruz qalıb.

"Əməkdaşlıq, imkanlar və çağırışlar" mövzusunda keçirilən ikinci panel iclası isə ADA Universitetinin professoru Fariz İsmayilzadənin moderatorluğu ilə təşkil olunub. Birinci vitse-prezidentin köməkçisi, səfir Elçin Əmirbəyov, ABŞ Hərbi Dəniz Qüvvələri Aspirantura Məktəbinin professoru Brenda Şaffer, IMEMO-nun Postsovet Araşdırmaları Mərkəzinin baş elmi işçisi Stanislav Pritçin, xəbərlər və aktual məsələlər şöbəsinin rəhbəri, Gürcüstanın İctimai Yayımçısı George Gvim-

radze və Rumıniya Baş nazirinin dövlət müşaviri Julian Chivu çıxış ediblər. Çıxış edənlər münaqişədən sonrakı regional əməkdaşlıq və bölgədə ölkələrarası əlaqələrdən danışaraq bildirdilər ki, Azərbaycan və Ermənistanın birgə əməkdaşlıq edə bilməsi üçün hər iki ölkənin üzərinə böyük öhdəliklər düşür. Bu öhdəliklərin yerinə yetirilməsi etnik qruplar arasındakı təzyiqin aradan qalxması və regionda sülhün təmin olunması ilə nəticələncək.

Konfransda çıxış edən Prezident İlham Əliyev Ermənistanın Azərbaycana qarşı uzun illər ərzində həyata keçirdiyi təcavüzkarlıq siyasətini faktlarla ifşa edib, erməni vandalizminin təzahürlərini diqqətə çatdırıb, həmçinin bir sıra hallarda özünü bürzə verən beynəlxalq ikili standartlardan da danışdı. Konfrans, eyni zamanda Azərbaycanın Vətən müharibəsindən sonrakı müddət ərzində qalib ölkə kimi regionda sülhü və əməkdaşlığı təşviq etməsi barədə konkret mövqeyini də ortaya qoyub. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın açıq bəyan edilmiş və beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən qəbul olunmuş sülh gündəliyi, bu istiqamətdə təşəbbüsləri Cənubi Qafqazda regional inkişaf üçün yeni imkanların yaradılmasına yönəldilib. Bu mənada, hazırda vəziyyət belədir ki, Ermənistan Azərbaycanın sülh müqaviləsinin imzalanması üçün təklif etdiyi 5 prinsipi qəbul edib və bunlar Ermənistanla imzalanacaq sülh müqaviləsinin əsasını təşkil edəcək. Ona görə də, Ermənistan bundan sonra daha rəşional düşünməli, Azərbaycanın sülh və əməkdaşlıq çağırışlarına müsbət cavab verməlidir. Belə olacağı təqdirdə Ermənistan siyasi və iqtisadi dalandan çıxsa, regional inkişaf proseslərinin bir hissəsinə çevrilə bilər. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, əgər sülh müqaviləsi imzalanarsa və həmin təməl prinsiplər həyata keçərsə, onda Qafqazda sülh uzunmüddətli və dayanıqlı olacaq.

Dövlətimizin başçısı çıxışında xüsusi olaraq Azərbaycanın polietnik ölkə olmasına diqqət çəkib və Qarabağda yaşayan ermənilərin özlərini vahid Azərbaycan dövlətində daha təhlükəsiz, rahat hiss edə biləcəklərini aydın şəkildə ifadə edib. Sırr deyil ki, hazırda Azərbaycan dövləti Qarabağda yaşayan erməniləri də öz vətəndaşları hesab edir. Bu prizmada ermənilər tezliklə anlamalıdır ki, Azərbaycan vətəndaşları kimi yaşamaqla onların bütün hüquqları və təhlükəsizliyi təmin olunacaq, digər bütün etnik qruplar kimi

Bununla həm də dünya ictimaiyyəti işğal illərində ermənilərin törətdiyi vandalizm və barbarlığın şahidi olur

ermənilər də sülh və ləyaqət içində yaşayacaqlar.

Dövlət başçısı Azərbaycanın Türkiyə, Rusiya, Fransa, Avropa İttifaqı, Çin və başqa ölkələrə münasibətdə mövqeyini, əməkdaşlıq əlaqələrini, bu istiqamətlərdə perspektiv düşüncələrini, eləcə də Zəngəzur dəhlizi barədə fikirlərini bir daha dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırıb.

Dünyanın aparıcı beyin mərkəzlərinin təmsilçilərinin, analitiklərinin iştirakı ilə keçirilən konfransa maraq olduqca böyük idi. Belə ki, müxtəlif ölkələrin - İsveç, Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, Amerika Birləşmiş Ştatları, Fransa, İtaliya, Almaniya, Rumıniya, Pakistan və daha bir neçə ölkənin nümayəndələrinin iştirak etdiyi və 3 saata yaxın davam edən tədbir ərzində dövlətimizin başçısının səsləndirdiyi fikirlər müxtəlif istiqamətləri əhatə etsə də, mahiyyət etibarilə vahid və konseptual bir siyasi platformanın tərkib hissəsi kimi nəzərə çarpırdı.

Aprelin 28-də Şuşada işinə başlayan və aprelin 29-da Bakıda davam edən "Cənubi Qafqaz: İnkişaf və əməkdaşlıq" mövzusunda beynəlxalq konfransın ideyası ötən il aprelin 13-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə ADA Universitetində keçirilən "Cənubi Qafqaza yeni baxış: münaqişədən sonra inkişaf və əməkdaşlıq" mövzusunda beynəlxalq konfransda yaranmışdı. Konfransın keçirilməsi əlamətdar hadisələrdən biri idi.

Konfrans iştirakçılarının bir çoxunun bu tədbirlə bağlı səsləndirdikləri fikirlərdə də bundan sonra Şuşanın dünyada təkçə mədəniyyət paytaxtı kimi deyil, həm də diplomatik mərkəz olacağı ifadə edilir. Növbəti toplantının Laçında keçirilməsi qərara alınıb. Bununla da xarici ekspertlər və siyasətçilər işğal illərində ermənilərin törətdiyi vandalizm və barbarlığa əyani şahidlik etmək üçün daha bir şans əldə etdilər...

Zümrüd QURBANQIZI,
"Respublika".